

Sygn. akt I A Cz 1276/14

POSTANOWIENIE

Dnia 10 września 2014r

Sąd Apelacyjny w Krakowie - Wydział I Cywilny
w składzie następującym :

Przewodniczący : Sędzia SA Hanna Nowicka de Poraj

Sędzia SA Maria Kus – Trybek

Sędzia SA Józef Wąsik

po rozpoznaniu w dniu 10 września 2014 r. w Krakowie
na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa zarządu spółki (...)
spółki akcyjnej w T. oraz Izby (...)
T.

przeciwko spółce (...) - spółce akcyjnej w
T.

o stwierdzenie nieważności i nieistnienia uchwał
na skutek zażalenia powodów
na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie
z dnia 9 maja 2014r, sygn. akt IX GC 262/14
w przedmiocie zabezpieczenia roszczenia

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt I A Cz 1276/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił wniosek powodów Z. P. działającego jako zarząd spółki (...)
(...) Spółka Akcyjna w T. oraz akcjonariusza Izby (...)
(...) w T. - wniesiony w sprawie o stwierdzenie nieważności uchwały nr (...)
(...) nadzwyczajnego walnego zgromadzenia akcjonariuszy strony pozwanej z 28 lutego 2014 r. w sprawie powołania członka rady nadzorczej pozwanej spółki oraz stwierdzenia nieistnienia uchwały nr (...)i uchwały nr (...)rady nadzorczej pozwanej spółki z 28 lutego 2014 r. - o zabezpieczenie roszczenia przez wstrzymanie wykonania tych uchwał.

Za uprawdopodobnione Sąd uznał następujące fakty: (...) (...) (...) Spółka Akcyjna w T. ma 37 akcjonariuszy. Akcjonariuszem większościowym mającym 275 411 akcji i 279 411 głosów na zgromadzeniu jest Gmina M. T.. Izba (...) w T. ma 50 akcji dających 150 głosów na zgromadzeniu. Rada nadzorcza działa w składzie 3

osobowym. W dniu 18 marca 2014 r. w rejestrze jako prezes zarządu spółki (...) (...) oraz jako przez Izby (...) w T. ujawniony był Z. P.. Jako członkowie rady nadzorczej spółki (...) (...) ujawnieni byli M. W. (1) i M. W. (2).

W dniu 11 lutego 2014 r. zarząd spółki (...) (...) zwołał nadzwyczajne walne zgromadzenie akcjonariuszy spółki (...) (...) na 9 maja 2014 r. Przedmiotem zgromadzenia miało być podjęcie uchwały w sprawie powołania członka rady nadzorczej spółki.

Gmina M. T. 13 lutego 2014 r. zwołała nadzwyczajne walne zgromadzenie spółki (...) na 28 lutego 2014 r. Przedmiotem zgromadzenia miało być podjęcie uchwały w sprawie powołania członka rady nadzorczej spółki.

Zarząd spółki (...) 25 lutego 2014 r. zwrócił się do akcjonariuszy z pismem odwołującym zgromadzenie akcjonariuszy z uwagi na nielegalność zwołania zgromadzenia akcjonariuszy przez Gminę M. T. oraz złożył w sądzie rejestrowym wniosek o zamieszczenie w aktach

rejestrowych informacji o odwołaniu przez zarząd zgromadzenia akcjonariuszy zwołanego przez Gminę M. T..

W dniu 28 lutego 2014 r. odbyło się nadzwyczajne walne zgromadzenie akcjonariuszy (...). Akcjonariusze mniejszościowi, to jest między innymi Izba (...) w T., zakwestionowali ważność zwołania zgromadzenia z uwagi na niespełnienie przesłanek z art. 399 § 3 k.s.h. oraz z uwagi na nieprawidłowe umocowanie K. L. do zwołania zgromadzenia akcjonariuszy i reprezentowania Gminy M. T. na zgromadzeniu. Przedstawiciel Izby (...) w T. zapowiedział, że będzie skarżył prawidłowość oraz zasadność zwołania zgromadzenia i opuścił zgromadzenie. Następnie zgromadzenie powołało B. P. na członka rady nadzorczej spółki.

Prezydent Miasta T. zarządzeniem nr (...) z dnia 30 czerwca 2011 r. postanowił, że w razie równoczesnej nieobecności w pracy Prezydenta Miasta T. i Zastępcy Prezydenta Miasta T. ds. Infrastruktury Miasta H. N. upoważnionym do składania oświadczeń w zakresie zarządu mieniem komunalnym jest Zastępca Prezydenta Miasta T. ds. (...) D. S., a w razie jej nieobecności w pracy Zastępcy Prezydenta Miasta T. ds. (...) i (...) K. L.. Zarządzenie (...) utraciło moc na podstawie zarządzenia nr (...) r. z dnia 8 stycznia 2014 r. W dniu 31 stycznia 2014 r. Prezydent Miasta T. zarządzeniem (...) zarządził, że w zarządzeniu Nr (...) z dnia 30 czerwca 2011 r. w sprawie powierzenia prowadzenia określonych spraw Gminy M. i udzielenia upoważnień do załatwiania spraw w imieniu Prezydenta Miasta T. wprowadza się między innymi zmianę, według której w razie równoczesnej nieobecności w pracy Prezydenta Miasta T. i Zastępcy Prezydenta Miasta T. ds. Infrastruktury Miasta H. N. upoważnionym do składania oświadczeń w zakresie zarządu mieniem komunalnym jest Zastępca Prezydenta Miasta T. ds. (...), (...).

W dniu 28 lutego 2014 r. rada nadzorcza spółki (...)
(...) w składzie (...), B. P. i M. W. (3) podjęła
uchwałę o odwołaniu Z. P. z funkcji prezesa zarządu spółki i o
powołaniu R. D. na prezesa zarządu spółki.

W ocenie Sądu Okręgowego roszczenie nie zostało uprawdopodobnione.

Brak zdolności sądowej zarządu spółki (...)w
sprawie o stwierdzenie nieistnienia uchwał rady nadzorczej tej spółki jest
nieusuwalny i będzie skutkowało odrzuceniem pozwu w tym zakresie. Natomiast
rozstrzygnięcie o uchwale zgromadzenia akcjonariuszy ma znaczenie prejudycjalne
dla rozstrzygnięcia o uchwałach rady nadzorczej. Jeżeli prawidłowe było powołanie
nowego członka rady nadzorczej przez zgromadzenie akcjonariuszy w dniu 28 lutego
2014 r., to prawidłowe było odwołanie dotychczasowego członka zarządu i powołanie
nowego członka zarządu przez radę nadzorczą obradującą w pełnym składzie
obejmującym osobę powołaną przez akcjonariuszy 28 lutego 2014 r. Wyrok
stwierdzający nieważność uchwały zgromadzenia akcjonariuszy ma charakter
konstytutywny. Taki pogląd dominuje w orzecznictwie (uchwała Sądu Najwyższego z
18 września 2013 r., III CZP 13/13). A zatem uchwała zgromadzenia akcjonariuszy
wywołuje skutki prawne aż do stwierdzenia jej nieważności. Oznacza to, że B.
P. powołany do rady nadzorczej spółki (...) jest
członkiem rady nadzorczej do momentu stwierdzenia nieważności uchwały
zgromadzenia akcjonariuszy powołującej go do rady nadzorczej. To zaś prowadzi to
wnioskowi, że rada nadzorcza spółki podejmując uchwałę o odwołaniu Z.
P. z funkcji członka zarządu i uchwałę o powołaniu w jego miejsce R.
D. działała w prawidłowym składzie. Do czasu stwierdzenia nieważności
uchwały zgromadzenia uchwały rady nadzorczej są uważane za istniejące.

Były członek zarządu nie może wytoczyć powództwa o stwierdzenie
nieważności uchwały zgromadzenia akcjonariuszy (uchwała Sądu Najwyższego z 1
marca 2007 r., III CZP 94/06). W niniejszej sprawie powodem nie jest co prawda
były członek zarządu lecz organ, w którego skład wchodzi wyłącznie były członek
zarządu, a zaskarżana uchwała nie jest uchwałą odwołującą członka zarządu lecz
powołującą nowego członka rady nadzorczej, nie ma jednak argumentów dla
przyjęcia, by zarząd składający się wyłącznie z odwołanego członka zarządu mógł
wytoczyć powództwo o stwierdzenie nieważności jakiegokolwiek uchwały
zgromadzenia akcjonariuszy. Z tego wynika, że zarząd pozwanej spółki, w której
skład wchodzi wyłącznie Z. P., nie może zaskarżyć uchwały zgromadzenia
akcjonariuszy.

Z kolei akcjonariusz, który przed głosowaniem opuścił salę obrad, nie może
zaskarżyć uchwały, przeciwko której nie głosował (wyroki Sądu Najwyższego z 10
kwietnia 2000 r., V CKN 14/00 i z 27 kwietnia 2006 r., I CSK 12/06). Przedstawiciel

Izby (...) w T. opuścił zgromadzenie akcjonariuszy przed
głosowaniem i dlatego nie może skutecznie zaskarżyć uchwały.

Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, że żadne z roszczeń w chwili
rozpoznawania wniosku o zabezpieczenie roszczenia nie jest prawdopodobne.
Roszczenie o stwierdzenie nieważności uchwały nie może być dochodzone przez
zarząd składający się wyłącznie z odwołanego członka zarządu, nie może być też

dochodzone przez akcjonariusza, który nie głosował przeciwko uchwale. To zaś oznacza, że zgromadzenie akcjonariuszy skutecznie uzupełniło skład rady nadzorczej. To z kolei oznacza, że obie zaskarżone uchwały rady nadzorczej nie są nieważne. Dlatego wniosek o zabezpieczenie roszczenia sąd oddalił na podstawie art. 730¹ § 1 k.p.c.

Sąd nie podzielił zaprezentowanej przez powodów wykładni art. 399 § 3 zd. 1 k.s.h. Według sądu cytowany przepis należy rozumieć w ten sposób, że nadzwyczajne walne zgromadzenie może zwołać także jeden akcjonariusz, jeżeli reprezentuje co najmniej połowę kapitału zakładowego lub co najmniej połowę ogółu głosów w spółce.

Przepis art. 46 ust. 1 w zw. z art. 11a ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym stanowi, że oświadczenie woli w imieniu gminy w zakresie zarządu mieniem składa jednoosobowo prezydent albo działający na podstawie jego upoważnienia zastępca prezydenta samodzielnie albo wraz z inną upoważnioną przez prezydenta osobą. Zastępca prezydenta działa zatem nie jako organ gminy ale jako jej pełnomocnik. Według art. 26a ust. 1 w zw. z art. 11a ust. 3 cytowanej ustawy prezydent, w drodze zarządzenia, powołuje oraz odwołuje swojego zastępcę lub zastępców i określa ich liczbę. Powołanie zastępcy prezydenta, który jest pełnomocnikiem gminy, podlega wykładni tak jak każde oświadczenie woli powołujące pełnomocnika. Z trzech przedłożonych przez powodów zarządzeń Prezydenta Miasta T. wynika, że K. L. została powołana na zastępcę prezydenta 30 czerwca 2011 r., została odwołana 8 stycznia 2014 r. i została powołana ponownie na zastępcę prezydenta 31 stycznia 2014 r. Taką wolę da się w sposób czytelny wyinterpretować z zestawienia § 2 pkt 1 zarządzenia z 8 stycznia 2014 r. (karta 68) i z późniejszego § 1 pkt 2 zarządzenia z 31 stycznia 2014r. (karta 67). Stylistyczna niezgrabność użytych sformułowań, to jest nadanie określonego brzmienia paragrafowi, który wcześniej utracił moc wraz z całym zarządzeniem, nie stanowi przeszkody w odczytaniu woli osoby, która wydała

zarządzenie z 31 stycznia 2014 r. Oznacza to, że K. L. była umocowana do zwołania 13 lutego 2014 r. w imieniu Gminy M. T. zgromadzenia akcjonariuszy spółki (...) i do głosowania 28 lutego 2014r. w imieniu Gminy M. T. na tym zgromadzeniu.

Zażalenie na to postanowienie wnieśli powodowie, którzy zarzucili:

1/ naruszenie przepisu art. 189 k.p.c. poprzez przyjęcie, iż zarząd nie posiada zdolności sądowej do występowania w sprawie o ustalenie nieistnienia uchwał Rady Nadzorczej, podczas gdy z takim powództwem wystąpić może każdy, kto wykaże swój interes prawny w stwierdzeniu istnienia albo nieistnienia uchwały rady nadzorczej, który to istnieje, a to ze względu na ochronę prawnie chronionych interesów powoda - zarządu;

2/ naruszenie przepisu art 422 § 2 pkt 1 k.s.h. poprzez przyjęcie, iż zarząd nie posiada legitymacji czynnej do występowania w postępowaniu ze względu na to, iż w momencie wytaczania powództwa jest wedle treści zaskarżonych uchwał byłym członkiem zarządu, pomimo iż skutkiem uwzględnienia powództwa o stwierdzenie nieważności uchwały jest to, że były członek zarządu pozostaje tymże członkiem ex tunc co powinno niejako uzupełniać jego legitymację;

3/ naruszenie przepisu art. 422 § 2 pkt 4 k.s.h. poprzez przyjęcie, iż Izba (...) nie posiada legitymacji czynnej do występowania w postępowaniu w charakterze powoda, a to ze względu na to, iż przed głosowaniem w przedmiocie zaskarżonej uchwały przedstawiciel tejże izby opuścił zgromadzenie akcjonariuszy, podczas gdy literalne brzmienie przepisu statuuje, iż prawo zaskarżenia uchwały przysługuje akcjonariuszom, którzy nie byli obecni na walnym zgromadzeniu, a przecież opuszczenie w trakcie sali w trakcie obrad zgromadzenia jeszcze przed uchwaleniem uchwały prowadzi do wniosku, iż zachowują oni prawo do wytoczenia powództwa gdyż faktycznie nie uczestniczyli w tej części zgromadzenia;

3/ naruszenie przepisu art. 399 § 3 k.s.h. poprzez błędne zastosowanie wykładni celowościowej i uznanie, że dla prawidłowego zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy wystarczające jest reprezentowanie co najmniej połowy kapitału zakładowego spółki bez względu na ilość współdziałających akcjonariuszy pomimo, iż literalne brzmienie przepisu („akcjonariusze”) wskazuje, że dla należytego zwołania Zgromadzenia wymagana jest kooperacja co najmniej dwóch akcjonariuszy;

4/ błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, iż K. L. -

pomimo zarządzenia uchylającego jej źródło umocowania do reprezentowania Gminy Miasta T. (nr (...)), a następnie zarządzenia zmieniającego do tegoż (nr (...)) - miała uprawnienie do zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki (...) SA, podczas gdy uchylenie danego aktu prawnego powoduje wyeliminowanie go z obrotu prawnego, wobec czego zmiana aktu już uchylonego nie może wywoływać żadnych skutków prawnych;

Na tej podstawie wnieśli o zmianę postanowienia przez uwzględnienie wniosku o wstrzymanie wykonania uchwał.

Sąd Apelacyjny po rozpoznaniu zażalenia nie znalazł podstaw do jego zmiany.

Oceniając wniosek jedynie w granicach uprawdopodobnienia - zatem nie przesadzając bezzasadności powództwa - należy podzielić argumentację Sądu I Instancji o braku wiarygodności roszczenia na obecnym etapie sprawy. Decyduje o tym brak wiarygodności roszczenia o ustalenie nieistnienia uchwały nr (...) zgromadzenia akcjonariuszy z dnia 28 lutego 2014r.

Zarzuty podniesione w zażaleniu nie są przekonujące.

1. Odnośnie roszczenia o ustalenia nieistnienia uchwał, zważyć należy, że skoro powodem w sprawie jest zarząd spółki jako jej organ uprawniony z mocy art. 425 § 1 ksh w zw. z art. 422 § 2 ksh do zaskarżenia uchwał, a nie J. P. jako osoba fizyczna działająca w swoim imieniu to skoro nie chodzi roszczenia oparte na wymienionych przepisach, a o roszczenie wytoczone na zasadach ogólnych oparte na art. 189 kpc, to specjalna zdolność sądowa zarządu w tym wypadku nie występuje. Przez stwierdzenie, że z takim powództwem wystąpić może każdy, kto wykaże swój interes prawny w stwierdzeniu istnienia albo nieistnienia uchwały należy rozumieć każdy podmiot prawa cywilnego, czyli osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną utworzoną zgodnie z przepisami prawa, której ustawa

nadaje zdolność prawną i sądową.

2/ Odnosnie roszczenia o stworzenie nieważności uchwały, nie może odnieść skutku zarzut naruszenia przepisu art. 422 § 2 pkt 1 k.s.h. poprzez przyjęcie, iż zarząd nie posiada legitymacji czynnej do występowania w postępowaniu ze względu na to, iż w momencie wytaczania powództwa jest byłym zarządem, skoro pogląd ten został poparty poglądem Sądu Najwyższego zawartym w uchwale z 1 marca 2007 r., III CZP 94/06, który to pogląd Sąd Apelacyjny podziela również przy uwzględnieniu, że w niniejszej sprawie powodem nie jest były członek zarządu lecz organ, w którego skład wchodzi wyłącznie były członek zarządu.

3/ Należy również podzielić pogląd Sądu Okręgowego, że w związku z treścią art. 422 § 2 pkt 4 k.s.h. Izba (...) - jako akcjonariusz - nie posiada legitymacji czynnej do zaskarżenia uchwały, a to ze względu na to, iż przed głosowaniem w przedmiocie zaskarżonej uchwały przedstawiciel tejże izby opuścił zgromadzenie akcjonariuszy. Powodowie nie wykazali na obecną chwilę, aby zachodziły przypadki szczególne określone w tym przepisie.

3/ Nie trafny jest również zarzut naruszenia przepisu art. 399 § 3 k.s.h.

Poprzez błędne zastosowanie wykładni celowościowej uznanie, że dla prawidłowego zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy wystarczające jest reprezentowanie co najmniej połowy kapitału zakładowego spółki bez względu na ilość współdziałających akcjonariuszy. Zgodnie z tym przepisem akcjonariusze reprezentujący co najmniej połowę kapitału zakładowego lub co najmniej połowę ogółu głosów w spółce mogą zwołać nadzwyczajne walne zgromadzenie. Nie przesądzając tej kwestii, jednak biorąc pod uwagę, że spółki akcyjne są z zasady korporacjami wieloosobowymi, w których jednak obowiązuje zasada rządów większości kapitału a nie osób, uprawniony - na użytek zabezpieczenia - wydaje się pogląd, że przytoczony przepis należy rozumieć w ten sposób, że nadzwyczajne walne zgromadzenie może zwołać także jeden akcjonariusz, jeżeli reprezentuje co najmniej połowę kapitału zakładowego lub co najmniej połowę ogółu głosów w spółce.

4/ Chybiony jest również zarzut błędu w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, iż K. L. miała uprawnienie do zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki (...) SA. Wszak z przedłożonych przez powodów zarządzeń Prezydenta Miasta T. wynika, że K. L. została powołana na zastępcę prezydenta 30 czerwca 2011 r., została odwołana 8 stycznia 2014 r. i została powołana ponownie na zastępcę prezydenta 31 stycznia 2014 r. Stylistyczne niejasności użytych sformułowań, będą zapewne przedmiotem dalszego procesowania, co nie wyklucza w przyszłości przyjęcia odmiennego stanowiska.

Biorąc pod uwagę przedstawione argumenty Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie na podstawie art. 385 kpc w związku z art. 397 § 2 kpc.